

Laurs Thomasen Elgaards selvmord i 1888

Laurs Thomasen Elgaard [306], kaldet "Smed", hængte sig høløftet over Tørvehuset på Søndergård i Galten den 16. maj 1888, efter en længere periode med "tungsind", som man i dag nok ville betegne som en depression.

Den 17. maj 1888, dagen efter selvmordet, blev nedenstående dødsannonce bragt i **Randers Dagblad** og **Randers Amtsavis** under rubrikken "Bekjendtgørelser":

"Min kjære Mand, vore Børns kjærlige Fader, Gaardejer Laurs Thommesen Smed, i dag afgik pludselig ved Døden i en Alder af 44 aar. Dette sorgens Budskab bringes herved til Slægt og Venners Kundskab af hans dybtsørgende Enke og Børn.

Galten, den 16de Maj 1888.

Paa egne og Børns vegne Berthe Thommesen, født Sams.

Begravelsen foregaar – om Gud vil – Tirsdag den 22de Maj, fra Hjemmet"

Også dengang var det kutyme at der ved selvmord og andre unaturlige dødsfald blev foretaget en politimæssig undersøgelse af de nærmere omstændigheder ved dødsfaldet. Den lokale politimyndighed i sådanne sager var dengang herredsfoged, eller som i dette tilfælde dennes stedfortræder. Resultatet af undersøgelsen blev følgelig nedskrevet i fogedens protokol, og heri findes følgende dramatiske beskrivelse af den tragiske hændelse:

(i beskrivelsen nævnes bl.a. de to brødre Anton Nielsen Piilgaard og Peder Nielsen Piilgaard, der var Laurs' stedsønner. Denne Peder er den ældre "P-Pilgaard", idet den yngre Peder "Sams" på dette tidspunkt var blevet gift med Jensine Inger Kirstine Jensen i Tinning, hvor de sammen boede på gården Engholm. Som vidne optræder bl.a. Niels Pedersen Sams, og det er sandsynligvis enken Birthe Pedersdatters farfar, idet Birthes far hed Peder Nielsen Sams)

Aar 1888 den 17 Mai blev i Fogeden Overauditeur Faurshous forfald af ham F. Christensen med vidnerne Jens Peder Pedersen og Niels Pedersen Sams, Galten, anstillet undersøgelse i anledning af at gaardeier Thomassen kaldet Smed sammesteds har aflivet sig ved Hængning.

Distriklægen Dr. Hansen var mødt og synede liget af afdøde i overværelse af Foged.

Fremstod Afdødes Enke Birthe Pedersdatter, 57 aar gl, som formanet til sandhed forklarede: Afdøde var 44 aar gl. Birthe og afdøde har været gift i 20 aar og have 1 barn, nemlig en søn. Afdøde har mange aar været tungsindig, hvilket var tiltaget i de senere aar, navnlig efterat hans broder Jens Thomassen Elgaard for et par aar siden aflivede sig ved hængning. Afdødes Pecunaire forhold var gode, og forholdet mellem Birthe og afdøde har altid været godt. Sidste Fastelavns Mandag sagde Afdøde til Birthe, at han havde været ved at aflive sig. Han var i den senere tid heller ikke legemlig saa rask, som han havde været, men i de sidste dage havde han dog ikke klaget sig. Natten mellem Tirsdag og Onsdag d. 15. og 16. havde han været rolig, og onsdag morgen d. 16. stod han op omtrent kl. 5. Han sagde til Birthe, at det havde frosset om natten og efter at have klædt sig paa gik han ud og fodrede creaturerne, hvorpaa han kl. 5 ½ igen kom ind i sovekammeret og sagde til Birthe der laa i sengen, fordi hun ikke havde det rigtig godt, at hun ikke behøvede at stå op inden. Derpaa gik han igen ud, og da der hengik nogen tid, inden at han kom ind, blev Birthe, der imidlertid var stået op, urolig over hans fraværelse og bad en af sine sønner se efter ham, hvorved han blev funden hængende paa loftet over tørvehuset. Der blev strax sendt bud efter læge Larsen ved Hadsten St. som også hurtig kom tilstede, man han erklærede at afdøde var død, og at oplivningsforsøg var unyttige. Afdøde var aldeles ikke forfalden til nydelsen af spiritus, og aarsagen til selvmordet kan alene søges i hans tungsind.

Derpaa fremstod afdødes stedsøn ungarl Peder Nielsen Piilgaard af Galthen, 31 aar gl., som formanet til sandhed forklarede: Igaar morges kaldte afdøde på Peder og hans broder der sov i et kammer i stuehuset, inden afdøde gik ud for at fodre. Da Peder derefter stod i staldøren saa han afdøde komme ud af døren i stuehuset og gaa over gaardspladsen, men Peder lagde ikke mærke til, hvor han gik hen. Da Peder omtrent kl. 6 kom ind for at spise davre, spurgte Peders moder, hvor afdøde var henne, og Peder svarede at han formentlig var gaaet i byen. Da han imidlertid ikke kom tilbage, uagtet han skulle i marken for at saa havre, blev Peder ængstelig og gik ud omkring gaarden for at se efter ham. Her kom Peders moder til ham, idet hun også var blevet ængstelig, og da Peder sidst havde set afdøde i gaardens vestre side, gik Peder hen til Huggehusdøren, og da denne befandtes aflaaet indvendig fra, gik Peder ind ad en anden dør i sin vestre længe og krøb op paa loftet, hvorved han saa at afdøde hængte henne paa høloftet over Tørvehuset i en strikke der var fastgjort i en skraatsiddende lægte. Da Peder ikke havde kniv hos sig, sprang han ind og hentede sin, hvorpaa han tilligemed sin broder Anton Nielsen Piilgaard gik op paa loftet og skar afdøde ned. Han havde fastgjort strikken om 2 lægter og har herved formodentlig staaet paa loftet over Vognporten, medens han efterat have anbragt strikken om halsen har ladet sig falde ud over det

tilstødende loft over Tørvehuset, der er noget lavere, thi hans fødder naaede ikke til dette loft. Han var ikke stiv, men til dels kold. Medens Peder og hans broder vare paa loftet, kom herredsbetjent Holm, træskomanden Morten og derefter gaardeier Jens Peder Pedersen til, hvilke mænd var behjælpelig med at faa liget ned. Afdøde har længe været tungsindig, men der var ikke noget særligt at mærke paa ham, da Peder tirsdag aften talte med ham, eller da han onsdag morgen kaldte paa Peder.

Derpaa fremstod ungkarl Anton Nielsen Piilgaard af Galten, 25 aar gl., som formanet til sandhed forklarede: Efterat afdøde igaar morges havde kaldt på Anton, saa Anton ham i færd med at tørre kniven, medens Anton fodrede en følhoppe, der stod i et aflukke ved Kostallen, men Anton talte ikke med ham. Anton var med sin broder Peder oppe paa loftet da denne havde set afdøde hænge ved loftet over Tørvehuset. Strikken var fastgjort om 2 lægter omtrent 2 ½ alen over skillerummet mellem loftet over Vognporten og loftet over Tørvehuset. Hvorledes strikken var anbragt om halsen på afdøde, lagde Anton ikke mærke til, men han hang ud over loftet over tørvehuset, og hans fødder naaede ikke til jorden. Anton skar strikken over, og med hjælp fra tilkommende mænd blev liget bragt ned.

Gjenpart af den af distriktslægen afgivne erklæring fremlagdes og toges til vedfølg.

***Undersøgelsen sluttet.
Christensen
F***

***Som vidner
Jens Peter Pedersen
N P Sams***